

Stepeni šejtanovog zavođenja

Dovoljno je njegovog zla to što se Allahom zakleo da će presretati čovjeka na njegovom Pravom putu. Zakleo se da će ljudima prilaziti sa svih strana: i sprijeda, i straga, i zdesna, i slijeva. Brutalnost svoga zla manifestirao je onda kada je izveo Adema iz Dženneta. Međutim, nije stao na tome, nego je iz Ademovog potomstva uspio apsolutnu većinu – od svake hiljade po devetsto devedest i devet, prema hadisu kod imama Buharije i Muslima – navesti na Džehennem. I ne staje na tome: uporno pokušava odvratiti od pozivanja ka Allahovom putu kako bi se pozivalo njemu. Bodri na to da se on obožava, a ne Allah. Ulaže krajnje napore da ugasi Allahovo svjetlo, da uništi Allahov poziv, da uspostavi dominaciju nevjerstva i višeboštva te da uništi monoteizam i njegove svjetionike na Zemlji.

Od kada je Uzvišeni Allah stvorio Adema, šejtan mu je objavio rat i zakleo se Allahom Uzvišenim da će ga zavoditi. Uzvišeni Allah na više mjesta u Kur'anu govori o tom Iblisovom neprijateljstvu prema čovjeku. U suri Sad kaže: **“O Iblisu!” - rekao je On - “šta te je navelo da se ne pokloniš onome koga sam sobom stvorio? Jesi li se uzoholio ili misliš da si uzvišen?” “Bolji sam od njega” - rekao je on - “mene si stvorio od vatre, a njega od ilovače.” “E, izlazi onda iz Dženneta! - reče On - “proklet da si! Moje prokletstvo će te do Sudnjeg dana pratiti!” “Gospodaru moj!” - reče on - “daj mi vremena do Dana kada će oni oživljeni biti!” “Dajem ti” - reče On - “do Dana već određenog.” “E tako mi dostojanstva Tvoga,” - reče - “sigurno ću ih sve na stranputicu navesti, osim Tvojih među njima robova iskrenih!” “Istinom se kunem i istinu govorim” - reče Allah - “sigurno ću sa svima, tobom i onima koji se budu povelili za tobom, Džehennem napuniti!”** (Prijevod značenja Sad, 75-85.) Allah nas je upozorio i na Iblisovo zlo i otvoreno neprijateljstvo: **“O sinovi Ademovi, zar vam nisam naredio: ‘Ne klanjajte se šejtanu, on vam je neprijatelj otvoreni, već se klanjate Meni; to je Put pravi. On je mnoge od vas u zabludu odveo, kako niste pameti imali?!’** (Prijevod značenja Jasin, 60-62.) Kada je Adem bio tijelo bez duše, Iblis je prošao kroz njega, dobro ga upoznao i uočio sve njegove slabosti. Imami Ahmed i Muslim bilježe od Enesa, r.a., da je Resulullah, sallallahu alejhi ve sellem, rekao: *“Nakon što je Uzvišeni Allah oblikovao Adema u Džennetu, ostavio ga je onoliko koliko je htio da ga ostavi. Iblis je počeo da kruži njime i oko njega te ga je promatrao. I kada je vidio da je šupalj, shvatio je da je on stvorenje koje se ne može obuzdati.”* Uz to, Allah mu je omogućio da nas vidi odande odakle mi njega i ne vidimo. Uzvišeni kaže: **“O sinovi Ademovi, neka vas nikako ne zavede šejtan kao što je roditelje vaše iz Dženneta izveo, skinuvši s njih odjeću njihovu da bi im stidna mjesta njihova pokazao! On vas vidi, on i vojske njegove, odakle vi njih ne vidite. Mi smo učinili šejtane zaštitnicima onih koji ne vjeruju.”** (Prijevod značenja El-E'raf, 27.)

Zla koja šejtan nanosi čovjeku nije moguće obuhvatiti

Imam Ibn El-Kajjim, rahimehullah, u svojoj knjizi *“Beda'iu el-Feva'id”*, iznosi ovu konstataciju i navodi neka od neprijateljstava koja Iblis ispoljava prema čovjeku:

- Od njegova zla je i to što robu kada ide na spavanje u njegovom potiljku zaveže čvorove

sprečavajući ga time da se probudi. Imami Buhari, Muslim, Ebu Davud, El-Nesa'i i Ahmed bilježe od Ebu Hurejre, radijallahu anhu, da je Resulullah, sallallahu alejhi ve sellem, rekao: *"Kada legnete spavati, šejtan na zatioku svakog od vas zaveže tri čvora. Svaki čvor udari govoreći: 'Pred tobom je duga noći pa spavaj'. Ako se rob probudi i spomene Allaha, odriješi se jedan čvor. Ako uzme abdest, odriješi se još jedan čvor. A ako i klanja, odriješe se svi ti čvorovi te osvane energičan i veseo (dobre volje). U protivnom, osvane neraspoložen i lijen."*

● Od njegova zla je i to što on mokri u uši roba kako bi sve do zore prespavao. Bilježe Buhari i Muslim od Abdullaha ibn Mes'uda, radijallahu anhu, da je u Vjerovjesnikovom, sallallahu alejhi ve sellem, prisustvu spomenut čovjek za koga je rečeno da spava sve dok ne osvane i da ne klanja (sabah), pa je rekao: *"Šejtan se pomokrio u njegovo uho."*

● Od njegova zla je i to što presreće roba na svim putevima hajra i odvraća ga od toga. Pokušava ga usmjeriti na neke druge puteve, ubjeđuje ga da su drugi putevi bolji, unosniji, prihvatljiviji, lakši...

Dovoljno je njegovog zla to što se Allahom zakleo da će presretati čovjeka na njegovom Pravom putu. Zakleo se da će ljudima prilaziti sa svih strana: i sprijeda, i straga, i zdesna, i slijeva. Brutalnost svoga zla manifestirao je onda kada je izveo Adema iz Dženneta. Međutim, nije stao na tome, nego je iz Ademovog potomstva uspio apsolutnu većinu - od svake hiljade po devetsto devedest i devet, prema hadisu kod imama Buharije i Muslima - navesti na Džehennem. I ne staje na tome: uporno pokušava odvratiti od pozivanja ka Allahovom putu kako bi se pozivalo njemu. Bodri na to da se on obožava, a ne Allah. Ulaže krajnje napore da ugasi Allahovo svjetlo, da uništi Allahov poziv, da uspostavi dominaciju nevjerstva i višeboštva te da uništi monoteizam i njegove svjetionike na Zemlji. Prokletnik se isprijedio Ibrahimu, alejhis-selam, Halilur-Rahmanu (Allahovom prijatelju) sve dok nije naveo njegov narod da ga iz katapulte bace u vatru. No, Uzvišeni Allah je odbio njihovu splotku te učinio da ta vatra Njegovom miljeniku bude hladna i spas. Isprijedio se Mesihu, alejhis-selam, tako da je naveo židove na to da su ga htjeli ubiti i razapeti. I njihovu je splotku Allah Uzvišeni odbio te Mesiha, alejhis-selam, sačuvao i Sebi ga uzdigao. Isprijedio se Zekerijjau i Jahjau sve dok nisu bili ubijeni. Huškao je faraona toliko da mu je uljepšao veliki nered na Zemlji i tvrdnju da je on njihov najuzvišeniji gospodar. Isprijedio se i našem Poslaniku, sallallahu alejhi ve sellem, te svim svojim naporima pomagao nevjernike kako bi ga ubili, pa ga je Uzvišeni Allah ponizio i odbio, a on sav jadan i prezren ostao. Vatrenom buktinjom nasrnuo je na Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem, dok je bio u namazu, želeći ga njime gađati, pa ga je Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, prokleo riječima: *"Proklinjem te Allahovim prokletstvom"*. (Muslim hadis br. 542) Također, on je pomagao židovima da opsihre Vjerovjesnika, sallallahu alejhi ve sellem.

Šest vrsta šejtanovog zla

S obzirom na očitost i pogubnost šejtanovog zla, jedini način da se čovjek spasi od njega jeste uz Allahovu pomoć, Njegovu potporu i zaštitu. Nemoguće je obuhvatiti sve vrste njegovog zla, a kamoli obuhvatiti sve pojedinosti njegovog djelovanja, jer na ovom svijetu ne postoji zlo a da ga ne uzrokuje šejtan. Njegovo zlo moguće je sažeti u šest vrsta i on ne prestaje pratiti čovjeka sve dok ga ne navede na jednu ili više tih vrsta:

● **Zlo nevjerovanja, višeboštva i neprijateljstva prema Allahu i Njegovom Poslaniku, sallallahu alejhi ve sellem, je prvi stepen.** Ovo je prvo što on želi od roba, te ga neprestano prati sve dok ga na to ne navede. A kada ga na to navede, pretvori ga u jednog od svoje vojske iz svog tabora, te ga opunomoći kao svoga predstavnika nad njemu sličnim. Tako on postane jedan od Iblisovih misionara i zastupnika.

● A ako izgubi nadu da će ga moći navratiti na to, jer mu je islam određen dok je još bio u utrobi svoje majke, onda **ga nagovori na drugi stepen zla, a to je novotarija**, i ona mu je draža i od

griješnja i od nepokornosti jer njeno zlo udara na samu vjeru, a to je zlo koje je prijelazno (obuhvata i druge) i grijeh od kojeg se ne kaje. Novotarija je oprečna pozivu svih poslanika i poziv je na suprotstavljanje svemu onome sa čime su oni došli. Novotarija je kapija nevjerstva i višeboštva. Pa kada ga navede na novotariju i pretvori ga u sljedbenike novotarije, time on i dalje ostaje njegov zastupnik i jedan od njegovih misionara.

● A ako bude nemoćan pred ovim stepenom i rob bude od onih kome je Allah od prije odredio da bude nadaren sunnetom i neprijateljstvom prema novotarima i zabludjelima, **on ga navede na treći stepen zla, a to su veliki grijesi (el-keba'ir') sa svim svojim raznolikostima.** Izrazito je uporan da ga strovali u njih, a pogotovo ako je dotični učenjak (alim) koji se slijedi. Šejtan je uporan u tome kako bi odagnao ljude od njega, a onda proširio njegove grijehe i nepokornost među ljude. Tada on od njih uzme svoje zastupnike koji će to proširiti i razglašavati tvrdeći da to rade iz predanosti i približavanja Allahu Uzvišenom. On tako postaje Iblisov zastupnik a da to i ne osjeća jer one koji vole da se o vjernicima šire bestidne glasine čeka bolna kazna. Dakle, ova kazna ih čeka u slučaju da vole širenje i razglašavanje bestidnih glasina, a kako je tek kada i sami preuzmu ulogu njihovog širenja i razglašavanja, ne u vidu savjeta, nego u vidu pokornosti Iblisu i vidu njegovog zastupništva?! Sve to samo da bi ljude odvratio od njega (učenjaka) i od okorištavanja njime. Grijesi ovakvog čovjeka, makar dosegli nebeske horizonte, lakši su od grijeha ovih drugih jer njegovi grijesi predstavljaju zulum prema samome sebi i ukoliko zatraži oprost od Allaha i pokaje se, Allah će njegovu tevbu prihvatiti i hrđava djela mu dobrim zamijeniti. A što se tiče grijeha ovih drugih, pa to je zulum prema vjernicima, istraživanje njihovih mahana i njihovo ciljano sramoćenje. No, Uzvišeni Allah nad svim motri, nisu Mu skrivene ni tajnovitosti srca, a ni spletke duša.

● Ako šejtan bude nemoćan i pred ovim stepenom, onda ga **navede na četvrti stepen**, a to su **mali grijesi (el-saga'ir) koji kada se okupe i namnože, možda i unište svoga počinitelja**, kao što to kaže Vjerovjesnik, sallallahu alejhi ve sellem: *“Čuvajte se malih grijeha jer je primjer toga poput ljudi koji odsjednu u nekoj dolini te ovaj donese jedno drvo i onaj donese jedno drvo sve dok ne raspale vatru kojom ispeku svoj hljeb. Jer, uistinu, mali grijesi, kada im se čovjek preda, unište ga.”* (Bilježi ga imam Ahmed u svom “Musnedu” i drugi od Sehla ibn Se'ada, radijallahu anhu. Hafiz Ibn Hadžer u “Fethu el-Bari”, 11/337, kaže da je isnad (lanac prenosilaca) ovog hadisa dobar i dodaje: “Sličnu predaju prenose i El-Nesa'i i Ibn Madže od Aiše, radijallahu anha, u kojoj stoji da je Vjerovjesnik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao: *“O Aiša, čuvaj se malih grijeha jer oni imaju od Allaha onoga ko ih prati.”* (Ibn Hibban je ovu predaju ocijenio sahihom.) Spomenuo je da je svaki od njih donio po jednu granu drveta sve dok nisu rasplamsali ogromnu vatru na kojoj su kuhali i pržili hranu. Tako on (šejtan) neprestano robu olakšava male grijehe sve dok ih ne počne omalovažavati tako da počinitelj velikog grijeha, zbog kojeg strahuje, bude u boljem stanju od njega.

● A ako ga rob onemogućí kod ovog stepena, **on ga navede na peti stepen**, a to je da ga **zaposli dozvoljenim stvarima za koje nema ni nagrade ni kazne.** Već je kazna za njih to što ga mimoide nagrada koju upropasti svojom zauzetošću tim stvarima.

● A ako ga rob – dobro znajući vrijednost svojih udisaja i njihov kraj kao i ono što dolazi naspram toga od užitka i kazne – i kod ovog stepena onemogućí te bude pohlepno čuvao svoje vrijeme, on (šejtan) **ga navede na šesti stepen**, a to je da ga **zaposli nekim djelom koje je manje vrijedno nego neko drugo djelo, kako bi ga lišio vrijednosti i naveo ga da ga mimoide nagrada nekog dobrog djela.** Ovo postiže tako što mu naredi da radi drugo dobro djelo koje je manje vrijedno i na koje ga bodri i uljepšava mu ga kako bi osigurao ostavljanje onoga što je bolje i uzvišenije, a malo ko od ljudi na to obraća pažnju. Pa kada kod njega vidi jak poticaj i ono što ga pokreće prema nekom vidu pokornosti za koju ne sumnja da je to pokornost i dobro djelo koje ga približi Allahu, on nikada neće reći: ‘Ovo je poticaj od šejtana’, jer šejtan ne naređuje dobro, već smatra da je to dobro i govori: ‘Ovo je poticaj od Allaha’. No, on ima opravdanje jer ne zna da mu šejtan naređuje sedamdeset kapija od kapija dobra, bilo da ga time dovede na samo jednu kapiju zla, bilo da ga navede kako bi ga

mimoišlo neko dobro koje je bolje, uzvišenije i vrednije od svih tih sedamdeset kapija. A do spoznaje ovoga ne stiže se nikako drugačije nego nurom od Allaha koji On ubaci u srce roba, što postaje njegov put ka dosljednom slijeđenju Resula, sallallahu alejhi ve sellem, i čvrstini njegove brige o stepenima dobrih djela kod Allaha i to koja su djela Allahu najdraža, kojima je On najzadovoljniji, koja su najkorisnija robu i koja su najobuhvatnija kao savjet za Allaha Uzvišenog, Njegovog Poslanika, Njegovu Knjigu i sve vjernike. I ovo ne razumije niko drugo osim onoga ko je od Poslanikovih, sallallahu alejhi ve sellem, nasljednika, njegovih zastupnika u ummetu i njegovih namjesnika na Zemlji. Većina stvorenja su zaklonjena od ovoga te im ni na um ne pada. A Uzvišeni Allah, Svojom blagodati, daruje od Svojih robova one koje On hoće". (Pogledati: Ibn El-Kajjim el-Dževzije, "Beda'iu el-Feva'id", 2/799)

Prva četiri stepena šejtanovog zavodjenja sasvim su očita i nije ih teško prepoznati, detektirati i pokušati im se oduprijeti. Ono što posebno čini zanimljivim ove Ibn El-Kajjime, rahimehullah, primjedbe jesu peti i šesti stepen šejtanovog zavodjenja. Kod petog stepena on, rahimehullah, ukazuje na našu zaposlenost stvarima koje su u osnovi halal, ali od njih nikakve koristi nema. Koliko samo vremena ljudi danas provedu pred TV ekranima, za kompjuterom, raznim igricama, internetom??!! Koliko samo vremena, svakodnevno, mnogi ljudi unište u praćenju raznih sportskih nadmetanja, beskorisnih TV emisija ili serija??!! Tako nam je mnogo stvari nadohvat ruke i tako nam je mnogo pogodnosti ovo vrijeme donijelo, a mi opet nismo u stanju nijednu kvalitetnu knjigu da napišemo. Prijašnji učenjaci napisali su stotine tomova vrhunskih enciklopedija, i to u raznim disciplinama i bez pisanih mašina i bez kompjutera... Allah se smilovao Ibnul-Kajjimu! Kao da je znao za ovaj naš internet, a živio je prije sedam stoljeća. Slično je i sa šestim stepenom gdje šejtan vjernika bodri da radi neko dobro djelo samo da bi propustio izvršiti drugo dobro djelo koje je mnogo vrednije i Allahu draže. Primjera za to ima jako mnogo. Zamislimo čovjeka koji rado prihvata da pomogne svome drugu, a zapostavlja dobročinstvo roditeljima i rodbini. Čitao bi razne knjige i časopise, a Kur'an teško da otvori. Interesiraju ga biografije raznih ličnosti, pa i Allahu nepokornih, a o najodabranijim ljudima ovog ummeta gotovo ništa ne zna. Po čitav dan bi da poziva ljude u islam putem interneta, a ni one najkraće sure iz Kur'ana nije naučio napamet....

I završit ću riječima imama Ibnul-Kajjima, rahimehullah, koji, govoreći o važnosti iskorištavanja ovog života u onome što je najkorisnije, kaže: "A što se tiče spoznaje dana, moguće je da se time misli na njegove dane koji su njemu osobeni kao i na ono što ga u njima prati kroz povećanje i manjkavost. I to da su oni zapravo samo ograničeni prolazni udisaji gdje svaki taj udisaj nasuprot sebi ima hiljadama i hiljadama godina u Kući vječnosti. A ovi prolazni dani ni u kojem slučaju nisu u srazmjeru sa danima vječnosti i rob je samo tjeran svojim vremenom, i za vrijeme života, ili u vječni užitek ili u patnju (Džehennem). I ti dani su poput trajanja sna, za onoga ko ima živ razum i svjesno srce, te mu nema ništa preče nego da svaki njihov uzdisaj (tren) utroši u onim djelima i poslovima koja su Allahu najdraža. Kada bi bilo koji udisaj utrošio u nečemu što Allah voli, a pritom propustio ono što je Njemu (Allahu) još draže, on bi bio rasipnik svoga vremena. Kakvim bi se tek trebao smatrati kada bi svoje vrijeme trošio na nešto beskorisno. A kakvim bi se tek smatrao kada bi ga trošio u nešto čime izaziva srdžbu svoga Gospodara. A Allah je Taj od kojeg se pomoć traži i nema snage osim kod Njega." (Pogledati: "Medaridžu el-salikin", 1/446) Vel-hamdu lillahi Rabbil-alemin!

izvor: el-asr.com